

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Mokslo ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAUNORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

VAIKŲ IR PAAUGLIŲ PSICHIATRIJOS GRUPĖ

7–8 KLASIŲ MOKSLEIVIŲ PROBLEMINIO INTERNETO NAUDOJIMO VERTINIMAS IR RYŠYS SU VIENIŠUMO IR LAIMĖS JAUSMU

Darbo autorės. Urtė STANELYTĖ, III kursas; Agnė BUTVILAITĖ, V kursas.

Darbo vadovas. Lekt. Rokas ŠAMBARAS, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika, Prof. dr. Sigita LESINSKIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika.

Darbo tikslas. Įvertinti 7–8 klasių Lietuvos moksleivių probleminio interneto naudojimo paplitimą, jo ypatumus ir ryšį su vienišumo patirtimis ir laimės jausmu.

Darbo metodika. 2023 metų spalio – gruodžio mėnesiais, vykdyta anoniminė anketinė apklausa Lietuvos mokyklose. Anketą sudarė klausimai apie paauglių demografinius duomenis: lytį, amžių, klasę ir kilmę bei klausimai apie laimės jausmą, turimų draugų kiekį ir vienišumo patirtis per pastaruosius 12 mėnesių. Interneto naudojimo įpročiams įvertinti buvo naudojamas – Interneto priklausomybės testas (angl. *Internet Addiction Test*), kurį sudaro 20 teiginių, kurių kiekvienas vertinamas nuo 0 iki 5 balų, o bendra galima testo suma – 100 balų. Balų skaičius nuo 0 iki 30 balų – rodo įprastą interneto naudojimo lygį; nuo 31 iki 49 – rodo lengvą priklausomybę; nuo 50 iki 79 – vidutinio sunkumo priklausomybę; nuo 80 iki 100 – sunkią priklausomybę. Į duomenų analizę įtraukti Kelmės rajono ir Vilniaus miesto 7-8 klasių mokiniai. Duomenų analizei naudotos MS Excel ir R-Commander statistinės programos, statistiškai reikšmingo skirtumo lygmuo laikytas $p < 0,05$.

Rezultatai. Apklausą užpildė 627 7-8 klasių moksleiviai. Iš jų 560 (89,3 proc.) atsakė į visus statistinei analizei reikalingus klausimus ir buvo į ją įtraukti: 294 (52,5 proc.) tyrimo dalyviai buvo berniukai, 247 (44,1 proc.) – mergaitės, 16 (2,9 proc.) – kitos lyties atstovai ir 3 (0,5 proc.) mokiniai lyties nenurodė. Respondentų amžiaus vidurkis $13,3 \pm 0,61$ metai: jauniausiam buvo 12, vyriausiam – 14 metų. Interneto priklausomybės testo vidurkis $39,3 \pm 12,88$. 160 (28,7 proc.) moksleivių priklausė įprastinių interneto naudotojų grupei, 271 (48,5 proc.) – lengvos, 127 (22,7 proc.) – vidutinės ir 2 (0,4 proc.) – sunkios interneto priklausomybės grupei. Taigi, interneto priklausomybę turėjo 400 (71,4 proc.) ir jos neturėjo 160 (28,6 proc.) respondentų. Į klausimą, kaip dažnai jautėsi vienišas per pastaruosius 12 mėnesių, priklausomybę turinčiųjų grupėje 83 (20,8 proc.) pasirinko variantą „niekada“, 115 (28,8 proc.) – „retai“, 97 (24,3 proc.) – „kartais“, 74 (18,5 proc.) – „daugumą laiko“ ir 31 (7,8 proc.) – „visada“. Tuo tarpu priklausomybės neturinčiųjų grupėje niekada nesijautė vieniši 73 (45,6 proc.)

mokiniai, retai – 48 (30,0 proc.), kartais 28 (17,5 proc.), daugumą laiko – 10 (6,3 proc.) ir visada jautėsi vienišas 1 (0,6 proc.) priklausomybės neturintis moksleivis. Tarp šių dviejų grupių vienišumo dažnis statistiškai reikšmingai skyrėsi ($p < 0,001$). Nepriklausomų nuo interneto grupėje nei vieno draugo neturi 7 (4,4 proc.) moksleiviai, vieną draugą – 10 (6,3 proc.), du – 26 (16,3 proc.), o tris ir daugiau – 117 (73,1 proc.). Priklausomybę turinčių grupėje nei vieno draugo neturi 22 (5,5 proc.) mokiniai, vieną – 44 (11,0 proc.), du – 72 (18,0 proc.), o tris ir daugiau – 262 (65,5 proc.). Tarp interneto priklausomybės neturinčių ir ją turinčių grupių reikšmingo skirtumo turimų artimų draugų skaičiuje nepastebėta ($p = 0,06$), tačiau nuo interneto priklausoma grupė reikšmingai dažniau susiranda draugų internete nei nuo interneto nepriklausomi moksleiviai ($p < 0,001$). Lyginant patiriamos laimės jausmą tarp įprastinių interneto naudotojų ir nuo jo priklausomų moksleivių pastebėtas reikšmingas skirtumas ($p < 0,001$): laimingi jautėsi 110 (69,2 proc.) nuo interneto nepriklausomų moksleivių, iš dalies laimingi – 29 (18,2 proc.), nelaimingi – 9 (5,7 proc.), nežinojo, ar jaučiasi laimingi – 11 (6,9 proc.). Tuo tarpu 152 (38,1 proc.) nuo interneto priklausomų moksleivių jautėsi laimingi, iš dalies laimingi – 132 (33,3 proc.), nelaimingi 59 (14,9 proc.), nežinojo, ar jaučiasi laimingi – 55 (13,9 proc.).

Išvados. Daugiau kaip du trečdaliai 7–8 klasės mokinių turi priklausomybę nuo interneto. Pusė visų moksleivių turi lengvą, o penktadalis – vidutinio sunkumo priklausomybę. Nuo interneto priklausomi mokiniai reikšmingai dažniau jautėsi vieniši ir mažiau laimingi. Tačiau turimų artimų draugų skaičius tarp priklausomybę turinčios ir neturinčios grupės reikšmingai nesiskiria. Be to, pastebėta, kad nuo interneto priklausomi moksleiviai dažniau linkę susirasti draugų internete.

Raktažodžiai. Priklausomybė nuo interneto; vienišumas; laimė.